

Manjhar 113, 40

Izhaja vsaki četrtki ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 kron, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 kron, za pol leta K 1.60. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 5 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini šte. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kat. tiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v Oglasi in poslanice se računajo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XXI. letnik.

V Gorici, 2. januarja 1913.

1. številka.

Prorokovanje za 1913.

Ljudje pravijo: Številka 13 je nesrečna številka in 9 je trikrat tri, kar je spet nekako nesrečno znamenje. Iz teh števil proročujejo praznoverci ob novem letu vse mogoče reči. Mi pa pravimo: Nič strahu! Številka 13 nam ne more prinesiti nič dobrega ni slabega. Vse sklepanje na podlagi te številke je prazno. Vsa naša sreča ali nesreča v bodočem letu je odvisna od Boga in od nas samih. To je prava podlaga, na kateri mora sloneti naše proročanje za bodoče leto. Na tej podlagi proročujemo:

Ako boste pridno delali in molili, boste imeli srečo in blagoslov Božji. Delo samo ne zadostuje, kakor pravi znana pesem:

Kdor hoče živeti
in srečo imeti,
naj dela veselo
pa moli naj vmes!

Naredite torej ob začetku novega leta trden sklep, da hočete pridno delati in goreče ter zbrano moliti in prositi vsemožnega Boga. Sv. Avguštin pravi, da ne zna dobro živeti, kdor ne zna dobro moliti.

»Ako boste sedmi dan spoštovali in po Božjih postavah živeli ter Njegove zapovedi spolnovali in se po njih ravnali, vam bo dal dežja ob svojem času in zemlja bo rodila svoj sad in drevje bo napolnjeno s sadjem. Mlatev bo segala do trgatve in trgatve bo segala do žetve in jedli boste do sitega svoj kruh in prebivali boste brez strahu v svoji deželi. Dal vam bo mir po vaših pokrajinah.« To je obljuba Božja.

»Ako boste svojega očeta in svojo mater spoštovali, boste dolgo živeli na zemlji in vam bo dobro v deželi« — govori Gospod.

Smrti se vam v l. 1913 ni treba bati, ako verujete v Zveličarja in prejemljete svete sakramente, ker je Kristus rekel: »Kdor v mene veruje, bo živ, akoravno umrje. In kdorkoli živi in v mene veruje, ne bo umrl vekomaj...« »Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.«

Ako boste svoje otroke dobro učili ter jih v strahu Božjem vzgajali, bo v vaših družinah mir in ljubezen. Za stare dni se tako najbolje preskrbite.

Ako ne boste nikomur krivice ali škode storili, vam ne bo treba povračati in boste imeli mirno vest.

Ako se boste vestno varovali greha, se vam ne bo treba kesati.

Ako se boste varovali slabih priložnosti in slabih tovaršij, se boste obvarovali marsikateri nevšečnosti in marsikateri pregrešnosti.

Ako boste vsaki dan kaj dobrega storili, boste smeli vsaki dan reči: Hvala Bogu, dan ni izgubljen!

Ako ne boste mej letom zapravljali trdo prisluženega denarja s pijančevanjem, z nezmernostjo, potratnostjo in nečimernostjo, boste imeli na koncu leta marsikatero kronico v svojem žepu ali pa, kar je še bolje, v hranilnici.

Te resnice premišlujte, dragi slovenski možje, ženice, mladeniči in dekleta ob novem letu! Številko 13 pa si izbijte iz glave, ker nič ne pomenja! Naše proročanje niso prazne besede, ampak Božja beseda, ki se bo gotovo izpolnila. Nebo in zemlja bosta prešla, beseda Božja pa ne bo prešla.

Veliki dogodki v letu 1912.

1. V letu 1912 se je nadaljevala turško-italijanska vojska, ki je končala dne 15. okt. z mirovno konferenco v Ouchy tako, da je Turčija odstopila Italiji Tripolitanijo. 2. Dne 9. januarja je bil v New Yorku velik požar, ki je upepelil veliko trgovinsko hišo »Equitable«. 3. Dne 12. januarja so bile v Nemčiji volitve v državni zbor, ki so končale ugodno za socialiste in za katoliško stranko. 4. Dne 5. februarja se je ustanovila kinčška republika. 5. Dne 15. apr. se je ponesrečil parnik »Titanic«, s katerim se je potopilo 1610 ljudi. 6. Dne 14. maja je zadela danskega kralja Friderika VIII. kap na cesti. 7. Dne 7. junija se je vnelo vojaško skadišče za smodnik v Wöllersdorfu pri Dunaju, kjer je bilo ubitih 11 oseb, ranjenih pa 100. 8. Dne 22. junija je bil v Costarici velik potres. 9. Dne 29. julija je umrl slavni japonski cesar Mutsuhito. 10. Dne 10. septembra se je v Koreji utrgalo več oblakov in je vsled tega izgubilo življenje nad 40.000 oseb. 11. Dne 30. sept. je začela Bulgarija, Srbija, Črnagora in Grška proti Turčiji mobilizirati. 12. Dne 10. oktobra so Črnogorci začeli pri Podgorici vojsko s Turčijo. 13. Dne 17. okt. ste začeli tudi Bulgarija in Srbija vojsko. Dne 23. okt. so Bolgari pri Lozengradu (Kirkkilise) popolnoma premagali Turke. 14. Od takrat so Bolgari do začetka meseca novembra zmagoslavno prodirali proti Carigradu. Zinagali so zlasti pri Lüle Burgas in Čorlu. 15. Dne 5. novembra je bil v Združenih ameriških državah izvoljen za predsednika demokratski kandidat Wilson. 16. Dne 9. nov. je balkanska vojska zavzela Solun. 17. Dne 12. nov. je bil na cesti umorjen španski ministerski predsednik Canalejas. 18. Sredi novembra so se začeli boji pri Čadaldži. 19. Dne 19. nov. so Srbi zavzeli Bitolj. 20. Dne 4. dec. so balkanske države sklenile s Turčijo premirje. 21. Dne 12. dec. je umrl v Monakovem princ regent Luitpold. 22. Dne 16. dec. so začela med Turčijo in balkanskimi državami mirovna pogajanja v Londonu. 23. Dne

28. dec. je dal cesar pedsankcijo ogerški volilni reformi. 24. Dne 30. dec. je umrl državni tajnik nemškega zunanjega ministerstva Kinderlen-Wächter.

O liberalizmu.

I.

Liberalizem bi ne bila slepa reč, ako bi bil to, kar pomeni beseda. Latinska beseda »liberalis« namreč pomeni: razveden, odkritosrčen, pošten, čestit; liberalitas = miloba, dobrotljivost. Ali današnji liberalizem je vse nekaj drugega. Hvali se sicer češ: da prinaša bljiko, napredek, nove pridobitve, človeško prijaznost. Ali te hvale ni vreden, ampak le zaničevanja. Saj se vzdiguje zoper vse, kar je dobro in plemenito; si jemlje ljudstvu, kar mu je najdražje in najsvetejše, vklepa ga v moderno šiznost in se masti s tem, kar je uropal siomaku. Treba je, da ljudstvo le prav izozna njega in njegovo sebično roparstvo ter ga temeljito zaničuje in sovraži.

Liberalizem je sovražnik božji; kaj najvišje bitje popolnoma prezira. Poobni so liberalci meščanom, kjer se tuje nič ne pozdravljajo, kadar se srečajo. Tako tudi liberalci ne poznajo Boga in nemajo pozdrava za Boga. Saj Bogih nič ne briga, za nje je to tuja »veletast«, stanujoča v tuji deželi. Naj bi se og predrznil priti v njih; neskončen dekrog — kakor si ga prilastujejo nareč — tedaj bi mu pač namignili: ne se odstrani v svoje kraljestvo, tjaaleč za zvezde in se ne bliža svetni »semogočnosti« modernega samodržč Beseda »Bog« jim niti ne pomeni: vno, neskončno, osebno bitje, ki je vvarilo nebo in zemljo in je začetek, izr in smoter vsem stvarim. Ne, njim je prazna beseda brez jedra. Liberalci jezrezbožnik. Prav je dejal Greuter že 1872 v državnem zboru: »Liberalizem« odrešenje človeka po njem samem, ernalizem ne veruje nobene resnice ven te, ki jo je sam iznašel, ne izpolje nobene postave razen te, ki jo je in napravil!«

Liberalizem, sovražnik verstva. To izhaja iz prvga. Verstvo je namreč: strah božji, sščenje božje, ljubezen do Boga. Kjeha ni vere v Boga, tudi ljubezni ne tre biti. Profesor Virhov je rekel že 1877 na nekem javnem zboru v Monovem: »Ljudstvu naj se pusti vera, zamikance = liberalci že zadostuje »berska znanost«. In v berlinskem državnem zboru je rekel: »Ne razumem kako mo trditi pameten človek, da so ljudje za na svetu; da se pripravljajo na smrt! Kaj ne, prav liberalno in jasno povedo! Se ve da vselej ne govori liberalci tako odkrito, marveč se pretvarjaj in to iz li-navščine in diplomatske začee: da bi ne razdražil preveč ljudstv zoper se-

be. »Bog in narod!« Včasih celo hvali proti »nespametnemu« ljudstvu nekatere dobrote, izhajajoče iz vere. Včasih vero celo priporoča in kliče na pomoč; rabi mu kot policija za varnost oseb in stvari. Ali gre mu le za to, da bi obvaroval sebe in ogromno bogastvo, ki ga je nakopičil liberalizem! — Sploh pa sovraži, zaničuje in preganja liberalizem posebno katoliško vero. V tem ga vodi njegovo bistvo samo, saj njegovo bistvo, (natura) je laž, in laž sovraži resnico. Liberalizem »koketira« z judi, pusti pri miru luteranskega pastora, hvali pravoslavnega popa (morda zaradi visoke kape?), preklinja pa papeža, škofo, menihe, župnike in kaplane. Podoba križanega Zveličarja mu provzroča krč; zato proč s tem znamenjem iz javnih očitnih lokalov, tudi iz one palače, ki jo je morda sezidal liberalizem, to je iz šole! Proč z molitvami, ki so posebno katoliške: Zdrava Marija in druge. Po šolah naj se uči le prosta znanost in pa manira in spodobno vedenje, kar velja lahko za Kitajca in za Turka in kristjana. V cerkev liberalcu ni treba — zakaj je pa liberalec, svobodomislec? Udeležuje se cerkv, opravi k večjemu tedaj, če imajo ta verska opravila kak političen ali diplomatičen namen ali pomen; postavim, če je na prostem kako cerkveno opravilo za strelce itd. Ali tudi tu pokaže očitno, da je vzvišen vsled svoje omike nad to sveto »prazno vero«. Njegovo geslo je: hoj zoper klerus in katoliško vero!

(Dalje pride.)

Izza vojske.

Tragedija dveh prijateljev pred Lozengradom.

Iz Sofije se poroča o naslednjem tragičnem slučaju izza bitke pri Lozengradu: Mladi sofijski zdravnik dr. Janov je s prvimi četami došel na bojišče. Pod Odrinom je padel njegov polkovni štabni zdravnik, nakar je Janov zavzel njegovo mesto. Vestno in neustrudno je vršil svojo žalostno službo, sledeč četam v boju. V strašni bitki pred Lozengradom mu prineso ranjenega častnika, v katerem Janov spoznal svojega najboljšega prijatelja iz mladih let in tovariša v učilišču: inženirja Gajliča. Gajlič in potem inženir živel v Ruščuku s svojo lepo ženo in dyema otročičema; z drugimi vred je bil pozvan pod orožje in tu ga je sedaj doletela kruta smrt. Dr. Janov je njegovo rano smatral za smrtno; z vso ljubeznijo in skrbnostjo mu je sredi bojnega vrveža izpral rano in ga obvezal. Medtem delom se je Gajlič zavedel in spoznal prijatelja. Zašepetal je: »Tu se zopet vidiva! V tvojih očeh berem svojo osodo. Pozdravi mi ženo in otroke. Povej jim, da so bili poleg domovine moja zadnja misel!« Dr. Janov se ljubeznivo smehlja in tolaži prijate-

lja: »Živel boš, le miren...« Dr. Janov ni končal, kajti priletela je krogla in ga zadela naravnost v srce, da se je mrtev zgrudil poleg prijatelja. Inženir Gailič leži v eni sofijskih bolnišnic — že skoro popolnoma zdrav, njegovega prijatelja pa krije zemlja.

Solunsko vprašanje rešeno?

Belgrajska »Stampa« piše v svojem poročilu o prihodu kralja Ferdinanda v Solun, da je imel ta obisk edini namen izgladiti bulgarsko-grški nesporazum glede Soluna. List pravi med drugim: Ker so vse balkanske zvezne države z enako odločnostjo težile na Solun, je bila omogočena pogodba, da ostane Solun z okolico v obsegu 100 kilometrov po vojni nevtralen, svoboden balkanski teritorij. Po grški okupaciji je nastal nesporazum vsled tega, ker so se vojaški krogi držali načela, da vsakemu ostane tisto, kar z orožjem okupira ter se v tem smislu postali tudi pri uvedbi uprave v tem mestu. Za časa carjevega obiska v Solunu, ki je v tem vprašanju opetovano konferiral s kraljem Jurijem, dosegel se je glede Soluna popoln sporazum ter se je to vprašanje rešilo v popolno zadovoljnost vseh zaveznikov. Istočasno je bil ugotovljen tudi srbsko-grški dogovor glede uporabe solunske železnice, ki te dni začne z rednim obratom.

Turške bestije.

»Goiosu Moskvy« piše iz Carigrada njegov dopisnik:

Turške ječe so sedaj prenapolnjene kristjanov: Grki, Bolgari, Srbi, Črnogorci umirajo nedolžni in nimajo niti kake prilike, da bi klicali na pomoč.

Črnogorec Vukčević, ruski podanik, Črnogorec Luka Vukčević se je rešil smrti.

Sem pisar v nekem carigradskem pivovaru. V nedeljo so prišli policisti, da bi šel z njimi na komisarijat. Šel sem. Bilo je to v Stambul. Prijeli so me, zvezali roke ter me odvedli v Galato na sodišče. Sodnik mi je brez zaslišanja sporočil naznanilo, da me obsoja na smrt.

»Zakaj?« sem vprašal. »Jaz nisem ničesar zakrivil.«

»Mi ne obsojamo na smrt samo tebe, temveč vse Črnogorce, ki so v Carigradu. Vse vas pobijemo in pomečemo v morje.«

Začel sem prositi, naj me ustrelje, če me že hočejo ubiti. No, sem zagrozil, da se bo rusko poslaništvo zavzelo za me, kakor za ruskega podanika. Dolgo so govorili med seboj, potem so rekli: »Zdaj je vojna in mi nismo obvezani podati števila o tujih podanikih. Izgubil si glavo in dovolj.« Mislim, da se res bliža že konec vsega, in začel sem moliti.

Odvedli so me med druge obsojenec v temno podzemlje, ki je bilo nabito polno ljudi. Slišim vodo, ki kaplja s sten; z nogama mešam blato, v katero se udiram. Čutim grozen smrad. Ne morem več dihati. Bilo nas je toliko, da nismo mogli edino-le še stati. Jestni in piti niso davali.

»b« eči sem bil sedem dni. Mislim, da nisem imel denar, da bi kupil kruha. Za po kruh ter ga delil z nami nisimo imeli.

»i« smo bili Slovani. Neki Bogar, ki je prišel v ječo deset dni pred menoj, je zblaznel. Turki so se ga usmili, dali so mu zastupljeno pijačo in on je umrl pred našimi očmi.

Čez sedem dni so poslali po mene ter me odvedli v pisarno, kjer so mi rekli: »Plačaj le dve in pol libre (čez 50 K) in pustimo te na prosto.« Odgovoril sem, da nimam denarja in da naj vzamejo moje reči. »Tedad te ubijemo, tvoje stvari so itak naše.« Vzel sem zadnje novce, tri angleške libre, ter jim je dal, da mi dajo pol libre nazaj. Turški uradnik je šel godrnjaje menjat. Nato je pustil vrata odprta — skočil sem ven ter

bežal na ruski konzulat. Tajnik mi je obljubil, da me odpravi v Črnogoro. Sedaj pa čakam parnika, da me odpelje domov v Črnogoro.

To se je zgodilo, dostavlja dopisnik. Črnogorec Luka Vukčević se je rešil, toda koliko sto in še morda tisoč kristjanov je umrlo na način, na kakoršen bi moral Luka umreti?

Darovi Slovanov.

Sporoča prof. Anton Bezenšek. Pod gornjim naslovom piše sofijski »Cerkoven Vestnik« dne 7. decembra, v številki 52 med drugimi sledeče:

»Ginljivo je edinstvo, ki se opazuje od samega početka vojne med slovanskimi narodi. Čustva simpatije do nas, vojskujočih se za svobodo, naraščajo pri bratih Slovanih od dne do dne, od ure do ure. Če tudi se nahajajo severni in posebno zapadni Slovani v takih okoliščinah, katere bi mogle škodovati tem edinstvenim simpatijam, vendar je slovansko srce zatrepetalo pri vseh, brez razlike stanu in stranke, s tako navdušenostjo, ki mora vsakega ganiti in dirniti.

Ta čustva so tim dražja, ker se pojavljajo ne samo v toliko težkem in za nas kritičnem času, nego tudi zaradi tega, ker se pokazujejo na delu.

Na pravem mestu stoje v tem oziru, razume se, bratje Rusi s svojim velikim in močnim carstvom. Ni mogoče tukaj vsega našteti, kar Rusi vsak dan store za nas, da bi nas obdarili in da bi nam pomagali.

Takšen ogenj, takšno moč simpatij in ljubezni pokazujejo v sedanjem trenutku tudi bratje Čehi. In pri vsem tem, da se jim stavijo razne zapreke od oblasti v njihovi deželi, hočejo Čehi porabiti vsako priliko, da bi dokazali bratska čustva do nas. Njihovi glavni politični možje vedno oznanjujejo, če tudi postavljajo v nevarnost lastne in narodne interese, da je naše delo pravo in sveto in da se bodo še protivili vsakemu, kdo bi se drznil temu delu škodovati. V češkem narodu so se osnovali odbori med moži in ženami, med odraslimi in otroci, katerim je namen, zbirati za nas dobrovoljne darove in kateri odbori kupujejo in nam pošiljajo vse mogoče reči, ki so nam v sedanjih časih potrebne. Za Rusi nam so poslali Čehi največ nitarnih misij in zdravnikov v pomoč ranjenim bratom na bojnem polju.

Ista čustva so pokazovali in v slovenski pokazujejo tudi bratje Hrvatje in Slovenci, kateri se trudijo na vsak način, da bi izvršili ista dela, kakor drugi Slovani. Ko je znano, kakšen potislovanski krivični režim vlada sed v hrvaških in slovenskih deželah, moremo presoditi, kako cenjena so kazana čustva in storjena dela Slovencev in Hrvatov za nas.

Slovanstvo od vseh strah je danes znilo svoja strmljenja v eno, ce, ter se je brez ozira na vse težkoč zjednilo v eno delavno, silno moč — čes za nas, jutri — za sebe, za celo slovanstvo.

Hvala tem slovanskim srcem! — Bratska blagodarost za njih čustva in dela!«

Pismo s. Adelhajda Podlesnika o bolgarski carici. O Bolgarski carici Eleonori se pripoveduje najlepše stvari glede njenega usmiljenja in požrtvovalnosti, kar je izkazala časa vojne. S. Adelhajda Podlesnik se nahaja v bolnišnici v Plovdivu roča domu starišem:

»Carica Eleonora je tukaj z dvema princezinjama. Vstri pomagajo streči bolnikom. Carica prava mati, ki skrbi, da bolnikom v potrebi nič ne manjka. Z namj sestri deli siromaštvo. Pri vsakem vremenju je na nogah. To je oseba, da bi čvek skoraj ne mislil, ko jo gleda pri prežbi, da je — carica. Pošljam vam eno sliko z lastnoročnim njenim podpisom, ki mi jo je naklonila. Tudi princeze se ravnaajo po zgledu

materinem. Po fotografiji razvidite, kako strežejo z nami sestrami bolnikom. Ker je tu zelo slabo vreme in mnogo blata, katero moramo gaziti in sem imela jaz zelo slabe čevlje, mi je kupila carica Eleonora nove, visoke galoše. Bolnikov imamo polno. Ura je 10 in pravkar smo dobili telefonično poročilo, da nam pripeljejo zjutraj še 310...«

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica je v soboto v nad 16 ur trajajoči seji rešila šestmesečni proračunski provizorij, reformo kontrolne komisije za državne dolgove, zakon o klanju živine v sili in društveni zakon. V debato pri proračunskem provizoriju sta posegla v 5 ur trajajočih govorih rusinska poslanca Budzynovsky in Dnistriansky.

Položaj je bil jako kritičen. Med Poljaki in Rusini so se med sejo vršila pogajanja glede rusinske univerze. — Posredoval je pri teh pogajanjih ministerski predsednik grof Stürgkh, ki je v zadnjem trenutku pozval k sebi rusinski klub in ga pomiril z zagotovitvijo, da jim v kratkem v smislu dogovora s Poljaki cesarjevo pismo zagotovi posebno univerzo.

Govorila sta tudi državna poslanca Gostinčar in dr. Korošec. Gostinčar je stavil predlog, naj zbornica o proračunskem provizoriju preide na dnevni red. Ta predlog je podpiral dr. Korošec, čes, ker zbornica z ozirom na izjemno stanje v banovini nima zaupanja do sedanjih razmer v monarhiji in ker ni znano, kaj je vlada storila proti tem razmeram.

Oba govornika sta izjavila, da bodo člani hrvatsko-slovenskega kluba glasovali proti proračunskemu provizoriju.

Odločna pasivna rezistenca hrvaško-slovenskih poslancev je dosegla že sedaj velik moralen uspeh. Mogočna nemška in poljska gospoda, katero je s tiho asistenco podpirala večina čeških poslancev, se je morala končno le udati. Prepričala se je, da sila rodi silo in da se Hrvaško-slovenski klub zaveda svoje važne postojanke. Vprašanje italijanske pravne fakultete je vsled odpora Hrvaško-slovenskega kluba obležalo nereseno v odseku, akoravno so vse druge stranke zagotavljale Italijanom ugodno rešitev še pred prazniki. Vladni načrt o centralni blagajni za združništvo je nekaj let ležal na ledu. Večina je odnehala, odkazala predlogo narodno-gospodarskemu odseku, ki je v petek soglasno dr. Kreku poveril poročilo. Komisar Čuvaj je pobral šila in kopita. Že ta dejstva so aktivne postavke v bilanci, ki se v doglednem času še izboljša.

Gosposka zbornica.

Gosposka zbornica je v svoji zadnji seji vsprejela proračunski provizorij ter nekaj drugih zakonskih načrtov. Jako pomemben govor je imel v ti seji ugledni nemški parlamentarec dr. Baernreither. Svaril je namreč Avstrijo, naj ne tira protijugoslovanske politike. Povdarjal je, da se mora Avstrija s Srbijo lojalno sporazumeti. Taka politika je mogoča, ne da bi se bilo bati, da se naši Jugoslovani, ko so zvesti državi, politično nagibali k Srbiji. Svaril je ministra za zunanje zadeve, naj ne gre glede določitve albanskih meja v svojih zahtevah predaleč, da ne nakoplje Avstriji sovraštva balkanskih Jugoslovancev.

Na balkanskih bojiščih.

Na balkanskih bojiščih, posebno pa pri Čataldži so čete dobile toliko municije in živeža, da so pripravljene vsak čas zopet pričeti bojni ples, ako se izjalovijo londonska pogajanja.

Balkanske homatije.

Po informacijah rimskih politič-

nih krogov se avstrijski kabinet resnično bavi z mislijo, da na konferenci poslaničkov danes v Londonu predlaga, naj se ustanovi Velika Albanija. Ta namera se v diplomatskih krogih veseli z veliko skrbjo zasleduje. Ako bi Avstrija to res zahtevala, bi ne prišla v konflikt samo s Srbijo in Črno goro, marveč tudi z Bulgarijo, ki bi morala ednostopiti bitoljski in ohridski okraj, glede katerega se je pogodila s Srbijo, da pripade njej (Bolgariji). Dunajski kabinet se predvsem protivi temu, da bi katoliška Severna Albanija pripadla Srbiji in Črni gori, ker bi potem izgubila svoj cerkveni protektorat. Ker je kralj Nikolaj baje odklonil željo Avstrije, naj bi odstopil Lovčen, se Avstrija odločno upira, da bi Skader pripadel Črni gori. Kabineti sicer te dni z vso močjo delajo na to, da bi Avstrija odnehala, in zlasti se trudita za to Nemčija in Anglija, toda grof Berchtold je baje zlasti glede Skadra neodjelnjiv. Tripelententa hoče malo Albanijo, kar pa se tiče Italije, se zdi, da je tudi njenja, naj se meje Albanije preveč ne razširijo, ker računa Italija zaradi svojih interesov v Albaniji na pomoč balkanskih držav in se jim zato noče zameriti. Tripelententa hoče Črni gori priznati tudi Sv. Ivan Medua in sploh vse albansko ozemlje od belega Drina. Veselile mrzlično delajo na to, da bi bil položaj do danes pojasnjen. Tudi Rumunija dela pod vplivom avstrijske diplomacije na to, da bi se tudi Kruševo inkorporiralo Albaniji, ker prebivajo tam Vlahi.

Londonska mirovna konferenca

je imela v soboto sejo, v kateri so predložili Turki svoje protipredloge, ki so bili pa taki, da jih balkanska zveza ni mogla vsprejeti. Zato so odložili pogajanja na minoli pondeljek. Ta dan pa so Turki izjavili, da še niso dobili navodil od vlade in se je vsled tega seja odnesla na večerajšnji dan. Včeraj je Turčija stavila druge protipredloge. O nekaterih točkah so se pričeli delegatje že pogajati. Vprašanje glede določitve turško-bolgarske meje se ni še rešilo, a pride na vrsto v prihodnji seji, ki se bo vršila jutri. Turki zahtevajo za se egejske otoke in pa odrinski vilajet. Tega pa ne dopuščajodelegatji balkanske zveze, zaradi česar tvorite ti dve zadevi še glavno sporno točko pogajanj. Položaj se je že zjasnil in upati je, da se bodo pogajanja brez ovir razvijala.

Nemški državni tajnik za zunanje zadeve umrl.

Državni tajnik za zunanje zadeve Kiderlen-Wächter, ki je bival v Stuttgartu na božičnem dopustu pri svoji sestri, baronici Gemmingen, je v soboto nagloma umrl.

Bolgarske izgube.

Glasom srbskega lista »Straža« so imeli Bolgari 50.000 mrtvih in ranjenih in ne 80.000, kakor so časopisi poročali.

Darovi.

»Za Slovensko sirotišče«:

P. n. gg. Franc Stepančič mesto vstopnice k božični veselici 2 K, vitez Anton Jacobi, predsednik veteranskega društva, 10 K, Anton Cotič, cvetličar Rubije in Ivan Nanut, posestnik v Sovodnjah vsak po 2 K namesto vstopnice k veselici, Jožef Tomsič, Ušje 2 K, Ivan Vižintin, Sovodnje 1 K.

P. n. gg. Anton Fon, trgovec, mesto vstopnice k veselici 5 K in Adolf Urbančič, mesar 2 K; Ivan Bregantič Gor. Cerovo 60 vin.; Franc Princ trgovec 1 K; Josip Stekar veleposestnik Šmartno 2 K; Cej Marija učiteljica 2 K; Brumat Andrej Pretoria 4 K 78 vin.; Franc Zlatoper Modrej 30 vin.; Ivan Lisjak Saksid 40 vin.; Karl Orel Bilje 1 K; Anton Mlekar 1 K; Francišek Rešič Št. Peter pri Gorici 50 vin.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo

bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

»Za »Šolski Dom«:

Anton Klun nadzornik »Prve Češke« in posestnik v Gorici 20 kron.

Za balkanske ranjence:

g. Helena Kocijančič 10 K.

Za »Dijaško mizo«:

Dr. Šorli Peter 4 K, dr. Ignacij Kobal 2 K, dr. Josip Ličan, prof. bog. 5 K.

Domače in razne vesti

POKLONITEV STOLNEGA KAPITELJA NJEGA PREVZVIŠ. KNEZONADŠKOFU ZA NOVO LETO. — V torek zvečer so se poklonili stolni kapitelj in z njim drugi mestni duhovniki Nj. Prevzvišenosti knezonadškofu, da bi mu izrazili iskrene čestitke k novemu letu. V imenu duhovščine je govoril preč. monsieur prošt Faidutti, ki je v svojem nagovoru omenil vsa lepa dela, ki so se v minulemu letu izvršila v naši nadškofiji ter izrazil obljubo, da hoče častita duhovščina tudi v bodoče vztrajno in složno delovati za čast Božjo in blagor našega ljudstva. Prevzvišeni knezo-nadškof je v svojem odgovoru citiral besede nesmrtnega pesnika:

**Dolžan ni samo, kar velela mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan.**

Bedril je duhovščino k delu, vztrajnosti in požrtvovalnosti za zmago krščanskih načel.

Lepemu čestitanju, ki je je v imenu č. duhovščine govoril preč. monsieur prošt Faidutti, se pridružuje tudi »Primorski List« in kliče Prevzvišenemu: Na mnoga leta v milosti Božji in v zdravju!

»Alojzijevišče«. Odbor slovenskega »Alojzijevišča« je kupil hišo, ki meji na zavod. Tako je sedaj v »Alojzijevišču« prostora za 70 gojencev. Razume se, da se je moral zavod z adolžiti. V novi hiši so bile potrebne razne popravke, ki so veliko stale. Zato se obračamo do vseh slovenskih rodoljubov, naj se ob raznih prilikah spominjajo prepotrebne »Alojzijevišča«. Priskočimo zavodu na pomoč! Vsaki tudi najmanjši dar se s hvaležnostjo sprejme.

Občni zbor »Dijaške mize«. Danes se je vršil občni zbor »Dijaške mize«. Predsednik prof. Ipavec se je pred vsem zahvalil onim činiteljem, ki so podpirali blage namene tega dobredelnega društva. Posebno toplo se je zahvalil odboru Slov. Alojzijevišča in njega vodji vlč. g. dr. Doktoriču, Centralni posojilnici, Montu, Slov. Straži, dr. Breclju, okrajnim šolskim svetom, časopisju i. t. d. Poudarjal je, da so društvene potrebe vedno večje, dohodki pa — vedno manjši. Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni: Predsednik: Ivan Tabaj, c. kr. profesor; podpredsednik: dr. Ignacij Kobal; tajnik: dr. Janko Bratina; blagajničar: dr. Karol Pirjevec; prefekt: vodja David Doktorič; pregledovalca računov: dr. Peter Šorli in profesor Andrej Ipavec.

Protí razširjevanju pohujšljivih brošur. Neka budimpeštanska tvrdka je svojčas izdajala »Offertenblatt für Bücherfreunde«, seznamek najbolj pornografskih brošur, kateremu je bil odvzet poštni debit za vsa v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele. Imenovani firmi se je tožilo po lepem zaslužku, zato je začela izdajati isti »Offertenblatt für Bücherfreunde« pod naslovom »Deutsche Bücheranzeigen«, a je bila tudi temu katalogu iz istega razloga prepovedana pot v našo državno polovico in je zato odvzet poštni debit sploh vsem od dotične firme pod kakršnimkoli naslovom izdanim imenikom pornografskih brošur. Tako je prav, saj imamo obilo dobrih poštenih knjig, *

katerimi si človek srce blaži, a ne zastruplja! Slovenci, sezite po dobrih slovenskih knjigah!

III. slovenski protialkoholni kongres v Ljubljani. III. slovenski protialkoholni kongres, ki se je pričel v nedeljo v Unionovi dvorani v Ljubljani, je bil nepričakovano dobro obiskan. Ta kongres je pokazal, da so se našli na tem polju vsi trezni in razsodni ljudje brez razlike prepričanja in si podali roke k skupnemu delu proti temu sovragu slovenskega naroda. Kongres je otvoril v imenu »Društva zdravnikov« predsednik dr. pl. Bleiweis. Pozdravil je kongres ljubljanski knezoškof dr. Jeglič, ki je izrazil veselje, da so se pridružili tudi slovenski zdravniki temu nad vse važnemu gibanju proti pijančevanju. V imenu kranjske dežele je pozdravil kongres deželni glavar kranjski dr. Šusteršič. Udeležence kongresa je pozdravil tudi urednik »Zlate dobe« I. Kalan. Na kongresu so bile zastopane vse slovenske dežele in tudi Hrvaška. Navzočih je bilo na kongresu več deželnih poslancev, zdravnikov, duhovnikov, županov, učiteljev in učiteljic in drugih slojev.

Velika nesreča. — Zadnji dan starega leta predpoludne se je zgodila v Judenburgu ob Muri na Štajerskem velika nesreča. Četrtošolec goriške gimnazije Franc Prinčič iz Kozane v Brdih se je podal za božične počitnice v Judenburg, kjer trguje njegova mati se sadjem, delikatesami in vinom. Zadnji dan starega leta se je šel s tremi tovariši drsat na Muro. Led se jim je vdrl, da so vsi štirje utonili. Do sedaj jih še niso našli. Oče pokojnega Franca živi v Kozani na posestvu. Franc Prinčič je bil moder in ljubeznjiv dijak. Staj je bil 15. let. Bil je edin sin. V Gorici je stanoval pri g. Andreju Brajdi, cerkveniku na Placuti. Preostalim naše sožalje. Ostali ponesrečenci so: Maks Kačnik, Karol Kambič in Ivan Habermann.

Prokletstvo vojne. Razni listi objavljajo statistiko insolventne Avstrijskem. Iz te je razvidno, da je postalo insolventnih 460 firm v skupnem znesku za 281 milijonov kron. Pri tem pa niso vštete firme z insolventami do 100.000 kron.

Koliko bi stala evropska vojna? Predsednik francoske mirovne zveze je pred kratkim izdal oklic, v katerem slika bremena in žrtve evropske vojne tako-le: Ako bi izbruhnila vojska trozveze proti drugim trem velesilam, štela bi Evropa 20 milijonov vojakov in 10 milijonov bi jih bilo odposlanih na bojišče; prevoz, oboroževanje, strelivo, oskrbovanje in škoda mest bi znašala vsak dan 300 do 400 milijonov frankov. Čez 14 dni bilo bi najmanj 500.000 ranjencev in 100.000 mrtvih. Tovarne bi bile zaprte, trgovina ustavljena, poljedstvo bi zaostalo, banke bi bile uničene in vse države bi morale napovedati bankrot. Na mnogih krajih bi se pojavile kužne bolezni; dovoz hrane bi ponehal in doma bi bile samo žene, otroci in starci. Pol stoletja bi bilo potreba, da bi se popravila škoda in se pozabilo sovražstvo. Dvajset milijonov evropskih rodovin bi zašlo v bedo in tugo....

Mednarodno pravo o vojni. Glede postopanja v vojni so vojujoče se sile vezane med seboj po določbah mednarodnega prava. Te določbe, ki so bile na konferenci v Haagu l. 1899 potrjene po skoro vseh državah, so zelo natančne in se tikajo deloma postopanja nasproti sovražnemu vojaštvu, deloma nasproti prebivalstvu v krajih, kjer se vrši vojna. Nasproti prebivalstvu v zasedenem ozemlju sme sovražnik prevzeti funkcije domače vlade in izvrševati upravo. Prebivalstvo mu je dolžno pokorščino, ne pa tudi zvestobo; zato ne sme sovražnik od njega zahtevati prisega zvestobe niti ga siliti k vojaškim

opravilom proti domači vladi, na primer da bi mu kazali pota. Vojna oblast sme od prebivalstva pobirati davke za vojne kontribucije, ali le proti potrjevanju in pod odgovornostjo vrhovnega poveljnika. — Konfiscirati se sme samo državno premoženje. Javni zavodi, ki služijo bogoslužju, dobredelnosti, umetnosti in vedi, so nedotakljivi. Ravno tako je nedotakljiva osebna last vsakega prebivalca, naj je vložena kjerkoli. Na denar zasebnih oseb, vloženi v hranilnicah, posojilnicah itd. se ne sme seči v nobenem slučaju.

Spomenik ruskim vojakom padlim v svetovni bitki pri Lipskem l. 1813 so postavili 28. dec. t. l. Razum tega bodotam, kjer leži onih 22.000 mož sezidali tudi spominsko cerkev. Pri polaganju temeljnega kamena je bil navzoč tudi ruski vojni minister Suhomlinov.

Ljudsko štetje na Reki. Te dni je bil objavljen vspeh ljudskega štetja na Reki. Vsega prebivalstva je bilo v mestu 31. dec. 1910. z vojaštvom vred 49.806 oseb. Med temi je bilo 19.836 tužcev, največ Lahov iz kraljestva (12.000). Po narodnosti je bilo 24.212 Italijanov, 12.926 Hrvatov, 6493 Madjarov, 2336 Slovencev, 2315 Nemcev, 425 Srbov in 238 Čehov. 816 oseb je bilo drugih narodnosti. Po tem uradnem štetju je v zadnjih 10 letih padlo število Hrvatov za 10%, Lahov pa je naraslo za 39%. Seveda kažejo te številke nepravdo sliko reškega mesta, ker taka štetja, kakor vemo, niso Slovanom v narodnem oziru nikoli pravična.

Koliko ljudi umrje vsaki dan? Vseh ljudi po vsem svetu je približno 1600 milijonov. Od teh umrje: a) vsako leto: okrog 60 milijonov; b) vsako uro: okrog 180.000; c) vsako minuto: okrog 125; d) vsako sekundo: okrog 2.

Advokat je pobegnil. Na Dunaju je izginil tamošnji jako ugleden advokat dr. Alojzij Grauer in z njim je izginila tudi svota 50.000 K, katere so mu poverile razne stranke. Ko je sodišče zahtevalo ono svoto, ni bilo ne svote ne advokata.

Otrokova ljubezen do Jezusa. Nedavno se je nekje pripetil tale dogodek. Sedemletna deklica gre s svojo materjo v ženski samostan na obisk. Tam so uprav pekli hostije. Deklica prime spoštljivo eno hostijo ter jo poljubi. Začuden pravi mati: »Otrok, kaj pa delaš?« »Veste, mama, ko bo prišel ljubi Jezus v to hostijo, bo že našel moj poljubček, pa bo zelo vesel.«

Listnica uprave: G. Liker Anton in Polane Alojzij: Naročnino prejeli! — Hvala!

Listnica uredništva. G. dopisniku »S Hribov ob Baški dolini«: Prihodnjich.

Mestne novice.

Pozor! Veselica »Slovenskega sirotišča« se ponovi na praznik sv. Treh Kraljev t. j. dne 6. januarja ob 4^{1/2} pop. v dvorani Trgovskega doma. Pri ponavljanju bomo imeli tudi novo točko, ki jo preskrbi g. E. K. l. v. z. a. r. Njegovo ime priča, da bo kaj dovršenega. — **V ponedeljek dne 6. t. m. vsi v dvorano »Trgovskega doma«.**

Na praznik sv. treh Kraljev ob 4^{1/2} pop. vsi v gledališko dvorano »Trgovskega Doma«!

Nekaj za nameček bo dodal znani pevski zbor iz Sovodenj pri veselici »Slov. Sirotišča«, ki se bo vršila na praznik sv. Treh kraljev v »Trg. Domu«. Kdor se hoče nasmejati, le naj pride pogledat.

Marijina družba v Gorici je imela veselico dne 26. dec. m. l. Predstavljala se je igra: Dve materi. Na splošno željo se je morala igra ponoviti novega leta dan. Vse osebe v igri so dobro nastopale. Udeležba je bila obakrat prav obilna. Čestitamo lepemu napredku. —

Trud za to lepo veselico je z lepim vspehom obilo poplačan.

V župniji stolne cerkve v Gorici je bilo v l. 1912 krščenih 298 in sicer 133 moških in 145 ženskih oseb. Mrtvo-rojenih je bilo 20. Umrlo je 332 oseb in sicer 144 moških in 188 ženskih. Porok je bilo 65. V ženski bolnici jih je umrlo 157.

Pri sv. Ignaciju v Gorici je bilo leta 1912: krščenih 149, umrlo jih je 94 (v drugem polletju samo 22. avgusta meseca pa nikdo), porok je bilo 55 (med temi pa 12 tužjih, domačih porok torej 43), duš je 7355.

Umrla je v Gorici dne 29. dec. m. l. gospa Marija Klemente, ki je bila društvenica »Skalnice«. Društvenice so ji priredile z zastavo lep pogreb. Priporočamo jo vsem v gorečo molitev. — Večna luč naj ji sveti!

Poroka. V soboto se je poročila hči ravnatelja tukajšnjega ženskega učiteljskega izobraževališča, g. čna Amy Žnidaršič z g. dr. Josipom Lavrenčič, odvetniškim konceptijentom v Ljubljani. Bilo srečno!

Gorica se mora grozno dopasti izgnani Mariji Maraž iz St. Ferjana in Al. Štruklju iz Tolmina. Oba sta se kljub prepovedi prikazala v Gorici in sodišče je zato Maraževi prisodilo 3 dni in Štruklju 14 dni strogega zapor.

Odlikovanje. Cesar je podelil ravnatelju tukajšnjega poljedelsko-kemičnega poskuševališča g. Ivanu Bollé ob priliki njegove stalne upokojitve naslov dvornega svetnika.

Zaradi zakrivljeni konkurza in ponarejevanja vina je v Gorici sodišče obsodilo bivšega trgovca, vinom in popirjem Josipa Toroš na 3 dni zapor.

Ogenj je nastal v torek ob 11. mi predp. v palači davkarije. Vnel se je popir nekeje pod stopnicami. Prihitele ognjegasci so takoj ugasili. Škode ni nobene, ker je gorel le neporabljen popir.

Aretirali so trgovca s sadjem Alojzija Di Lenardo, zaradi nekega nepravne čina na škodo neke deklice.

Odvetnik g. dr. Dinko Puc preseli baje svojo pisarno v Radovljico.

Iz goriške okolice.

Gibanje ljudstva v Mirnu l. 1912. Rojenih 97; umrlo 47; oklicev 21; porok 15. Obhajil okolu 18 tisoč.

Kojsko. »Kat. slov. izobraževalno društvo« v Kojskem bo imelo dne 6. januarja 1913 hitro po popoldanski službi božji v hiši g. Ivana Marinič št. 137 (na Kalehah) občni zbor, h kateremu vabi vse ude odbor.

Iz Brd. — Te dni se je prikazalo v naših Brdih vse polno pedicevih ali zemljemerkinih metuljčkov in sicer kratkokrilatih samic, med tem ko se je prikazalo nekaj dni pred njimi, kakor sem že svoječasno sporočil, dokaj krilatih samcev. Od teh slednjih so se nekateri vlovili na lepivne, na črešnjeva debela privezane obroče, ko so zasledovali samice. Nekateri lepivni obroči pa so bili, ko sa samice izlezele, z metuljčki, in iscer večinoma s samicami, tako na gostem posejani, da se je moralo lepivne obroče z leseno trsko postrgati, da se je metuljčke odstranilo in potem znova namazati z lepivom. Kdor je videl to izredno množico na lepivne pasove vlovljenih pedicevih samic, vsak pripoznava, da je ta način pokončevanja pedicev zelo izdaten in mnogo je kolonov, ki poprej niso verjeli, da se da poleviti ta mrčes z lepivnimi obroči, a prosijo sedaj svoje gospodarje, naj jim priskrbe ameriansko lepivo »Tree sticky«.

V goriške sodnijske zapore so odvedli Alojzija Uršič, Karla Marušič, Andreja Pahor, Al. Pahor in Karla Ferfolja iz Hudega Loga, ker so se nasilno obnašali napram občinskemu redarju.

Iz ajdovskega okraja.

a Svedrovci na delu. »Slovenec« piše: V noči od 27. na 28. decembra so vlomili neznani lopovi v občinsko pisarno v Rihemberku. Obrnili so precej težko varnostno železno občinsko blagajno ter jo navrtali na zadnji strani. Izpraznili so trezor, razmetali spise in hranilne knjižice raznih denarnih zavodov, ki so pa vse vinkulirane in znašajo nad 10.000 K. Denarja so odnesli v gotovini 12 K 84 vin., ki se je slučajno nahajal v blagajni. Pač premajhen zaslužek za tako trudapolno in nevarno delo.

Iz komenskega okraja

km Komen. — Minolo soboto je imel sežanski okrajni glavar velerodni g. L a s i č pri nas svoj prvi uradni dan. Topiči so pokali novemu okrajnemu glavarju v čast pri prvem službenem prihodu v našo občino.

km Sveto. Naša občina je prosta nadleže goriške »Trgosko-obrtne zadruga«, kar se imamo zahvaliti poštnemu selu, ki ne prinaša »Soče« v našo vas, pač pa velik kup »Primorskih Listov«. V novem letu bi se moral zato »Primorski List« le še bolj razširiti, saj ne stane niti 1 vinar na dan in nam daje nauke, ki so zlata vredni. Komenci in okoličani posezajte pridno po tem listu, ki si je v svojem 20 letnem življenju priboril veliko priljubljenost!

km Vojsčica. Na sv. Štefan imeli smo tu burno izpostavljenje Sv. R. T. Vršilo se je vse prav lepo. Uro za uro se je v cerkvi glasno molilo in prepevalo. — Spovedanih je bilo prav veliko; iz večine hiš opravili so vsi. — To češčenje se je po deželi tako udomačilo in je tako čedalje bolj ljubko, da je ljudje komaj čakajo. Posebno veselje imajo do tega dekleta, katera vedno za ta dan kakšno novo pesem zapojejo.

km Iz Tomačevice. Naša občina se je vendar rešila dne 20. m. m. g. učitelja Jožefa Macarola. Tega dogodka se veseli cela občina, razun malega števila njegovih privržencev, kateri si brišejo debele solze. Veselimo se ne zaradi tega, ker je bil g. učitelj prisiljen zaradi družinskih razmer prositi pri c. kr. okr. šol. svetu za premestitev, ampak zaradi tega, ker se je s tem podrl glavni stebel liberalizma, kateri se je začel širiti pod njegovim pokroviteljstvom.

Koliko zdražb in preprirov hode prihranjenih v naši občini po njegovem odhodu. Kdor ni bil na njegovi strani, ta je bil »back« in malovreden človek.

Kaj je bil ta mož, vemo mi v Tomačevici, ki smo imeli z njim opraviti bodisi v šolskih ali zasebnih zadevah.

Pred letom bil je ustanovil v naši občini pevsko in bralno društvo z imenom »Napredek« z malim številom njegovih privržencev, ki pa ne zasluži več drugega imena kakor ime »Hira« in hode kmalu umrlo.

Lansko leto bil je odstavljen iz neznanih vzrokov od obrtne šole v Gabrovici. Letos pa ga je prisilila njegova jezica zaradi njemu neljubih vzrokov prositi premeščenje iz naše občine, čemur se mu je pa po njegovi izjavi prav neljubo ustreglo.

Še nekoliko bi se dalo povedati o naprednjaku g. uč. Macarolu in o njegovem slovesu iz Tomačevice. Kar pa se hode sodnijsko obravnavalo, bomo pozneje poročali.

Občani,

Društvo za zavarovanje goveje živine v Temnici bo imelo občni zbor prvo nedeljo po novem letu v prostorih »K. S. I. Društva« ob 3. uri popold. Vspored: Pozdrav, račun itd.

km Veliki Dol »Kat. slov. izob. društvo na Vel. Dolu priredi s pomočjo Mar. Družbe božičnico dne 6. t. m. — Predstavljal se bo igra »Dve materi«

v 4 dejanjih. Dohodek je namenjen za zastavo Marijine Družbe.

Začetek po blagoslovu, ki bo ob 1 in pol pop. Vstopnina: sedeži 60 v, stojišča 40 v, otroci 20 v. K obilni udeležbi vabi odbor.

k Škrbina. Nerodnosti pri nas ni konca ne kraja. Naši liberalci postajajo vedno bolj divji. Nedeljo pred Božičem je nastal v neki naši krčmi pretep, v katerem je bil še precej hudo ranjen 18-letni mladenič Ivan Cotič. Na sv. Štefana dan pa smo imeli v škodnju starega harmonikarja ples. Plesa se je udeležilo čujte ljudje božji! tudi mnogo otrok in starih bab. Ali ni to lep napredek? Vprašamo, kaj dela naše županstvo? Kako izpolnjuje svoje dolžnosti glede krajne policije? Cele noči se pri nas po vasi tuli in rogovili. Naše županstvo pa k temu vedno molči. Poklicano oblast prosimo, da podučí našega župana, o njegovih dolžnostih v tem pogledu.

Iz sežanskega okraja.

Iz Saleža pri Zgoniku. — G. Jožef Koeman (ne Križman) tukajšnji gostilničar in trgovec, o katerem ste poročali, da je nanj dne 18. m. m. s samokresom streljal 27-letni Jožef Grilanc iz Saleža in so težko ranjenega odpeljali v tržaško bolnišnico, je na sveti večer podlegel smrtnonevarni rani na vratu. Prejel je v bolnišnici dvakrat sv. zakramente. Rajniki je imel šele 35 let in zapušča mater vdovo, soprogo vdovo in mala otročiča.

Truplo so prepeljali v Zgonik. — Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi.

Potrte sorodnike Bog potolaži — morilcu pa daj Bog milost prave pokore.

»Ako ne odpustite eden drugemu iz svojih sre, tudi Oče nebeški vam ne bo odpustil.«

s Iz Skopega 30. 12. 1912. Čakali smo na nadaljevanje dopisa iz Skopega, priobčenega v »Prim. listu« št. 40 in 41. od dopisnika A — Ž., a ni ga hotelo biti. Ker pa zaključí navadno vsakdo koncem leta svoje račune, hočemo to storiti tudi mi.

Obrnili bomo še enkrat v tem letu svojo pozornost na »škandale«, kateri se dogajajo pri nas gledé cerkvene snage in cerkvenega petja. Dopisnik je tozadevne razmere na vse pretege drastično opisal. Najbrže so ga pripravili do tega lastni interesi, ker drugače bi ne imel vzroka na tak način blatiti naše cerkve in s tem seveda indirektno našega č. g. župnika, kakoršnega ni imela naša občina že lep čas! Ne trdimo, da je glede snage, »simetrije, kinča in sveč« vse v najlepšem redu, lahko pa rečemo, da tudi začasa prejšnjih cerkovnikov ni bilo nič boljše, če ne še slabše! — Da si upa g. dopisnik trditi, da vdari prišlec »smrad po nesnagi« v nos, če se približa oltarju, to je pa že preveč, ker ne odgovarja na noben način resnici!

Da je služilo tu v dobi 5 let nič manj kot 8 (??) organistov, kdo je temu kriv? Zakaj pa ni ostal naš izborni domači organist, kateri je po svoji cerkveni glasbi znan daleč na okrog, pri svojem vspešnem delovanju, s katerim si je priboril v naši občini laurjeve vence? Čudno je pa tudi, da se očita »pravo tuljenje« starejšim pevcem, kateri so vendar enkrat krasno peli pod izbornimi pevovodji.

Na božični praznik pa smo imeli priliko slišati cerkveno petje naših šolskih otrok, katero je izpadlo, če pomislimo, da so ti mladi pevci še otroci in sicer otroci, ki so, kakor dopisnik pravi, »slabo podučeni v tej stroki«, nepričakovano dobro. To je pa šele začetek in pričakovati smemo še večjih vspehov. — Naš sedanji organist je navaden

kmetski mladenič, kateri si služi s težkim kmetskim delom svoj vsakdanji kruh in ne s peresom, medtem ko mu je orglanje le pristranski zaslužek in ne »obrt«.

Na našega g. učitelja naj se dopisnik le tedaj spravi, ko mu bo zamogel očitati kak nedostatek v izpolnjevanju njegovih dolžnosti! A — Z No. 2.

Iz korminskega okraja.

kr Iz Barbane pri Fojani. Naš pismonoša skoro nikoli ne prinese pisem na dom, marveč jih pušča v drugih hišah. Pripetilo se je tudi, da so drugi odpirali pisma, kar gotovo nobenemu ne bi bilo prav. Tudi časopisi nam prihajajo večkrat po tri do štiri dni prepozno, večkrat se sploh izgubijo. Prosimo merodajne činitelje, naj poskrbijo, da se odpravijo take razmere. Pismonoša pa naj prinaša pisma v hišo, mesto da bi po krčmah posedal. Če ne opravlja svoje službe kakor se tiče, naj prepusti svoje mesto drugemu.

Veselo novo leto

vošči

vsem svojim cenj. odjemalcem

Adolf Urbančič

mesar v ulici Sv. Ivana.

FRANC NOVAK,

brivec v Gosposki ulici

vošči

veselo novo leto

vsem svojim gg. naročnikom ter se priporoča v nadaljno naklonjenost.

Tovarna in trgovina s svečami

J. KOPAČ

vošči preč. duhovščini in drugim cenj. odjemalcem veselo

novo leto 1913

Veselo novo leto

vsem svojim cenj. odjemalcem zlasti preč. duhovščini vošči

Franc Leban,

serbrar v ulici Municipio.

Anton Breščak,

trgovec s polištvom v Gorici, = = =

= = = v Gosposki ulici

vošči

svojim cenj. odjemalcem v mestu in ita

deželi

VESELO NOVO LETO.

MAKSO PETROVČIČ

gostilničar »Al Castello« v Gorici, na vogalu Ozke ulice in ulice Sv. Ivana

vošči

srečno in veselo novo leto

1913

vsem čč. gostom.

Veselo novo leto

vošči

vsem svojim cenj. odjem. in drugim

„Čevljarska zadruga“ v Mirnu.

Tvrdba

KERŠEVANI & ČUK,

trgovina z dvokolesi, s puškami, samokresi, z orožjem, s šivalnimi stroji itd.

vošči

veselo novo leto

= vsem svojim cenj. odjemalcem. =

Jakob Šuligoj,

urar. Gosposka ulica Gorica

vošči

vsem svojim cenj. odjemalcem

srečno in veselo

novo leto

Veselo

novo leto 1913

želi vsem svojim cenj. gg. odjemalcem trgovec z drobnino

JOSIP CULOT

v Raštelju.

JOSIP GORJANC,

gostilničar na Kornju

vošči vsem svojim cenjenim gostom in prijateljem

srečno novo leto 1913.

Tvrdba

ANTON KUŠTRIN

vošči veselo

novo leto 1913

vsem svojim cenj. gg. odjemalcem.

Srečno in veselo

novo leto 1913

vošči

vsem svojim cenjenim odjemalcem

in prijateljem

Ferdinand Resen,

trgovec, Gosposka ulica 4.

GOSPODOV DAN.

OZNAILO.

6. jan. Zapovedan praznik Razglašenja Gospodovega. Sv. trije kralji, Jezusov krst v reki Jordan, prvi čudež v Kani Galilejski. Evangelij o prihodu Modrih iz jutrovega.
7. jan. Valentin, šk. (476),^o Lucijan, duh. muč. (312).
8. jan. Severin, op. (482), Erhard, šk. (750), Teofil, muč.
9. jan. Julijan, muč. in Bazilisa, dev. (311), Vitalis, muč.,
10. jan. Agato, pap. (682), Viljem, nadšk. (1209),
11. jan. Higin, pap. muč. (142), Teodozij, op. (529),
12. jan. Prva nedelja po Razgl. Gosp. Arkadij, muč. (260), Ernst, Benedikt, Evangelij: Dvanajstletni Jezus v templju.

^o) Številka pri svetnikovem imenu pomenja letnico njegove smrti.

Varujte se lažnjivih prerokov!

trdi naš Izveličar.

Kaj pa učijo? Njih prvi in glavni nauk je »Ni Boga!«

To je lahko reči, toda le neumnež pravi v svojem srcu: »Ni Boga.« Pamenen človek tega ne govori. Če to govoriš, si pač res ali brezbožnež in popačenega srca, ali si nevednež ali pa prav za gotovo neumnež. Eno teh treh.

Kaj bi ti rekel možu, ki ti kaže lepo novo hišo in ti pravi, da je sama nastala, se sama naredila? Ti bi mu rekel, kaj ne, da je neumen. Ali veš pa ti za gotovo, da ni Boga? Kdo ti je to povedal?

Ni Boga? Kedo pa je ustvaril nebo in zemljo, solnce, luno in zvezde in ves svet? Kedo one velikanske planete, ki so stokrat, dvestokrat, tristokrat in še več, večje kot naša zemlja? Ti, v tvoji plitvi pameti porečeš morda, da to je samo nastalo!? Če še ena hiša ne more nastati sama od sebe, koliko manj velikanski planeti in stvari, ki napolnjujejo neskončno stvarjenje? In ti praviš, da ni Boga!

Nedavno je plosknil v družbi neskušene mladine nek socijalist: »No, v Boga še verujem, videl pa ga nisem, ali je, ali ne«. Uboga reva! Kako si ti pač učen in moder!

In nekateri poslušalcev so revežu ploskali! »Videl pa ga nisem!«, pa tvojo misel, tvojo dušo, ki v tebi biva, si videl si slišal? Si potipal? Kako neumno in smešno govorjenje! Ni Boga, ker ga nisem videl! Ni cesarja, ker ga nisem videl! Ni duše, ker je ne vidim!

Da je Bog, to ti priča, razen božjega razodenja, stvarjenje samo, so ti priča dalje tvoja vest in ti pričajo vsa ljudstva sveta. Celo ajdje, neverniki trdijo in pričajo, da je Bog, čeravno nimajo o njem pravega zmisla, kakor bi moral imeti omikan človek, zlasti kristjan. In veš kaj? Pojdi v šolo k neumni živini! »Vprašaj živino, in ona te bo učila; vprašaj ptice pod nebom, in ti bodo povedale; ogovori zemljo in ti bo odgovorila in ribe v morju, in one ti bodo naznanile, da vse to je naredila Gospodova roka.«

Ni Boga! Slavni Ciceron piše: »Mislite si ljudi, ki od nekdanj stanujejo pod zemljo v dobrih in svetlih bivališčih. Mislite si, da so ta bivališča napolnjena s kipi in slikami in drugimi stvarmi, kakor jih imajo drugi srečni ljudje. Ti ljudje niso še nikdar prišli na površje zemeljsko, samo slišali so, da je božje bitje in božja moč. Ko bi se tem ljudem naenkrat zemlja odprla, da bi mogli priiti iz svojih skritih bivališč na dan — na one kraje, v katerih smo mi in videli bi h kratki zemljo, morje in nebo, soln-

ce, oblake in druge stvari; ko bi spoznali, da solnce naredi dan, ko bi videli potem, ko se je vlegla noč na zemljo, celo nebo posuto in okrašeno z zvezdami, spreminjajočo se lunino svitlobo, vstajanje in zahajanje nebeških teles, nespremenljivi in čudoviti njihov tek, resnično, tedaj bi verjeli, da so bogovi« — da je Bog.

V preteklem stoletju, ko je bilo brezverstvo močno razširjeno, sedel je duhovit mož pri obedu z nekaterimi laži-modrijani. Govorili so o Bogu in tajili njegovo bivanje. Čez nekaj časa omolkne oni gospod. Konečno ga vprašajo, kaj misli, ali veruje v Boga, ali ne? Uprav tačas bije na steni ura. Tu pokaže s prstom na uro ter mirno odgovori: »Čim bolj premišlujem, tem bolj mi je jasno, da ta-le ura ni sama od sebe, ampak da jo je moral kak urar narediti.« — Kaj so odgovorili gospodje na to? Eni so molčali, drugi mrmrali.

Prav tako se bere, kako je neka učena gospa odgovorila učencu — modrijanu za časa neverca Voltairja na Francozkem. Trudil se je ta namreč na vse moči, da bi jo pridobil v svoje brezverske zmote. Toda zastoj! Slednjč jezen radi te trdovratnosti pravi: »Vendar ne bi bil mislil, da sem jaz edin, ki ne verujem v Boga!« »O nikakor ne, vi niste edin, gospod,« reče gospa, vsi ti moji konji, moj psiček, moja mačka vživajo danes vsi to čast; a razloček je pri njih ta, da se ne bahajo svojega prvenstva, kakor se vi danes tega bahate.« In modrijan-nevernik je vtihtil.

Da — »spačeni in gnjusni v svojih delih« pravijo da ni Boga. Beseda »Ni Boga« iz ust brezbožneža pomenja to: »Jaz sem malopriden, hudoben in spačen človek in bi rad videl in slišal, da ne bi bilo Boga — ker se ga bojim.« — Tako je.

Čas.

Kako malo cenijo ljudje čas! Ne vedo skoraj, kako bi ga »ubili« — neumnosti, prazni in celo grešni »kratkočasi« vse je dobro, da se le čas porabijo in, če ravno nimajo nič nujnega, pa zdehajo od »dolgega časa«.

Čas je drag!

1. Vsaka reč je tem dražja, čim manj je je. Zato je zlato tako drago, ker ga je malo; ako bi ga bilo toliko, kolikor železa, bi bilo ceneje od istega, ker je premehko in bi iz zlata niti rezila, niti svedra ne mogel narediti, da bi bil za ravo. Dragi kamni so dragi, ker jih je malo. Ako bi jih bilo toliko, kakor družega kamenja, ali bi jih cebali v stran, češ: za nobeno rabo ni, še zidar jih ne more porabiti, ker so pretrdi in se ne dajo s kladivom obdelati.

Časa je malo! Mi, ki ga še imamo, menimo večkrat, da ga je mnogo. — Vse, kar ti je blizo, se nam zdi veliko, a, kar je oddaljeno, se nam zdi majhno. Ako hočemo prav presoditi kaj je večje, kaj manje, moramo oboje enako daleč postaviti, potem bodemo lahko sodili. Poglej ona leta, ki so že pretekla! Kako naglo so minula! Kako so bila kratka! Postavi celo življenje v štric z večnostjo in primerjaj! — Kako se bo čas zgubil, kar zgine — malo ga je, zato je drag!

2. Vrednost kake stvari cenimo po tem, kaj lahko zanjo dobimo. Novec za 2 vinarja je večji, kakor zlat za 10 K, toda vrednost je druga. Kaj moreš kupiti za 2 vinarja? Po tem, koliko lahko z novcem, ali z bankovcem kupimo, cenimo njegovo vrednost — in kaj kupiš lahko s časom? Mir vesti, milost božjo, modrost in srečno večnost! Izračunaj, koliko je to vredno, pa si izračunaj vrednost časa!

3. Čas beži in se ne vrne! Marsikdo bi rad priklical zopet prejšnja leta, prejšnen čas — ni mogoče! In, če potol-

čiš toliko solza, da bi z njimi lahko peklenški ogenj pogasil, izgubljenega časa ne bo več nazaj! Kedar imaš čas, takrat ga porabi, koj potem je prepozno!

Bi mislil kedo: Če časa ne porabim skrbno, pa ničesa ne bodem imel! Da, ako bi bil le nič, bi bilo še dobro, čeravno bi bil že ta »nič« neizmerna škoda, toda ne bo le nič, temuč trpljenje brez konca in brez kraja!

O vrednosti časa govori lepo sv. Bernard: »Ako bi mogel nesti v pekel prodajat čas, samo pol ure bi ponudil, koliko bi dali pogubljeni za pol ure? Tisoč svetov bi ponujali, ako bi jih imeli!« Ali naj bodemo bolj nespametni, kakor pogubljeni?

Porabimo čas, katerega nam je Bog dal, in sicer dobro, da živimo po nauku sv. Pavla:

trezno, pravično in bogabojče.

Trezni v jedi in v pijači, v obleki v razveseljevanju, pravični do vsacega, da damo vsacemu, kar mu gre in ne delamo škode nikomur ne na duši — s pohujševanjem, ne na premoženju z goljufijo, s tatvino, s poškodovanjem, ne na dobrem imenu z opravljanjem in z obrekovanjem! Bogabojčnost naša pa izvira iz otroške ljubezni do Boga — pa bo novo leto za nas gotovo srečno in bodemo lahko mirno čakali, kedaj nam bo potekel — čas.

Danes leto boš umrl!

Ne ustraši se tega napisa, saj ne velja tebi, ki to bereš — povedati hočem le, kako se je godilo nekemu lehkoživcu. Sanjalo se mu je, da mu je angelj razodel, da bo umrl ravno za leto dni, o polnoči. Sanje so bile tako žive, da je bil o tem popolnoma prepričan. Smrt, huda beseda za take ljudi! Treba bo začeti drugače, treba bo iti k spovedi, treba bo narediti kaj pokore. Pa tudi pokora je huda in nič kaj prijetna beseda. »O, saj imam še eno celo leto časa — in pol leta bo pač zadostovalo, da se spokorim« tako se je tolažil in res še pol leta živel, kakor poprej. Tedaj bi bilo treba začeti, toda »v treh mesecih se kaj tacega tudi lahko opravi« in preživel je zopet še tri mesece v svojih neumnostih. »En mesec bo menda zadostoval, če ga dobro porabim« — in še dva mesca je živel po starem, ostal mu je že le en mesec. »Še 14 dni lahko še odložim, bo že šlo« in še 14 dni je ostal pri svojih navadah. »Saj spoved ne traja toliko časa, en teden bo tudi čisto zadosti« in prešel je še en teden. »Oh, kaj, kar v zadnjih dveh dneh že opravim enkrat, pa bo; in res teden se bliža koncu, lehkoživček postaja resen, zamišljen, tovariši ga poprašujejo, kaj mu je, toliko časa, da jim pove, kaj ga teži — a ti so se mu smejali — bil je že predzadnji dan — in vabili so ga v svojo sredo na kratke čase, katere je najbolj ljubil, tako dolgo, da se je vdal. »Pojdem pa jutri k spovedi, saj je še čas« in šel je z njimi. Ti ga pa niso več pustili, prejuckali so celo noč, zjutraj — zadnji dan so se vedno kaj novega zmislili in zadrževali ga z zasmehovanjem in tudi s silo. »Zvečer se jim že kedaj izmuznem« se je tolažil, a tovariši ga ne puste, na sredo ga denejo, da bi jim ne ušel in ta — s strahom gleda na uro, kako se kazavec vedno bolj polnočni uri približuje — pot mu stopi na čelo, ves se trese — ura bije dvanajst in lehkoživček — se zbudi, a še se trese in poti.

»Hvala Bogu, da so bile sanje, kaj bi bilo, ako bi bila resnica?« in misel, če je bilo že v sanjah tako strašno in, da bo enkrat res tako, ako bo vedno pokoro odlašal ga je spreobrnila — ni več čakal, takoj je šel k spovedi. »Je bil oni strah dovolj, nočem ga poskušati še enkrat« tako je rekel in prav je imel.

Pišite razločno!

Marsikdo je imel že sitnosti zaradi nerazločne pisave. Malenkost da včasih ves drug pomen besedi, ali tudi stavku. Kolik razloček, ako zapišeš »zemlja«, ali »žemlja« — »zima«, ali »žima« — »zelje«, ali »želje« in samo mala kljukca to naredi.

Bil je trgovec, ki ni pisal skrbno. — Nekdaj mu je pošel sladkor in naročil ga je 100 kg — bil je takrat ravno zelo drag; zato ga ni hotel več naročiti. Iz tovarne mu ga pošljejo pa 4000 kg! Ta trgovec se je hudoval se ve, da, ali tovarnar je trdil, da ga je bilo 4000 kg naročenega. Tovarnar na noben način ni hotel sladkorja nazaj in je prišlo do tožbe, katero je pa trgovec zgubil. Ko je pisal 100 je št. 1 spredaj še kljukco naredil, da je bila res 4 enaka in na koncu zadnje 0 je dodal še čiro čaro, ki je bila 0 popolnoma enaka. Moral je sprejeti in plačati 4000 kg sladkorja, kateremu je cena kmalu potem občutljivo padla in — šel je pod zlo zaradi dveh nepotrebnih kljukc pri pisanju.

Prazniki.

Na našo ponudbo, da hočemo pojasnjevati tudi razne dvome, katere bi kedo imel, če nam naznani svojo željo, smo dobili pismo: »Srčno prosim, da mi razrešite dvom, ki ga imam o praznikih. Ker mislim, da ni prav, da nekateri niso več zapovedani, mogoče, da s tem velikrat grešim, zato prosim podučila.«

Tako je prav! Česar kedo ne razume, o tem podučiti se, to je znamenje resničnega napredka!

Marsikomu je morda že prišlo na misel: Čemu prva cerkvena zapoved — posvečuj zapovedane praznike, ko je pač že v tretji božji zapovedi isto zavkazano! Ali ni ta cerkvena zapoved nepotrebna?

Odgovor dobiš že v katekizmu pod št. 395 in 480. V božji zapovedi so zapopadene samo nedelje, ki so namesto tedanje sobote, a cerkvena zapoved veleva posvečati tudi praznike, ki so nastali še le v novi zavezi. — S početka kar sami ob sebi so nastali — je pač naravno, da se praznujejo »obletnice« važnih dogodkov — kesneje jih je pa sv. cerkev potrdila in naročila, naj se jih ravno tako praznuje, kakor nedelje.

Kar je Bog sam zapovedal, tega papež ne more spreminjati — cerkvene zapovedi se pa spreminjajo po razmerah časa.

Število imenitnih in važnih dogodkov in na široko okoli znanih svetnikov je rastle, praznikov je postajalo vedno več, da je res že začelo delo zastajati — zato so prosili razni škofje in tudi kralji, naj bi se smela o nekaterih praznikih opravljati hlapčevska dela. Papeži so tudi večkrat dali taka polajšanja. Eno najbolj znanih je objavil papež Urban VIII. leta 1642, ki je obdržal še 32 zapovedanih praznikov. Leta 1708 je postal praznik Brezmadežnega spočetja zapovedan, da jih je bilo 33 skupno še poleg nedelj.

Kaj ne, da bi rekli tudi mi: Preveč jih je še! Res so prosili nekateri španski škofje, naj jim papež še to število zniža in Benedikt XIII jim je število praznikov zopet omejil in papež Benedikt XIV (1740—1758) je dovolil še drugim škofijam na Španskem in tudi za Avstrijo hlapčevska dela ob nekaterih dotedaj zapovedanih praznikih.

Še več je polajšal za Avstrijo Klemen XIV leta 1771 tako, da je ostalo le še 16 zapovedanih praznikov, kakor smo jih imeli dosedaj. Prej zapovedane praznike imenujemo »sopraznike« in ljudstvo jih še vedno kolikor toliko spoštuje, vdeležujejo se te dni v večem številu sv. maše in — prav je tako! V Družinski pratiki so zaznamovani z belim trikotom in ne, kakor navadni delavniki s črnim. O Veliki noči, o Bin-

koštil in o Božiču bil je še tretji dan zapovedan praznik, vsi godovi aposteljev, Najdenje sv. Križa, god sv. Ivana Krst., sv. Mohor in Fortunat, sv. Ana, sv. Lavrencij, Nedolžni otročiči, sv. Silvester so bili pred 1771 zapovedani prazniki.

Sv. cerkev se ravna, kolikor mogoče, po potrebah časa. Dandanes jih je res že mnogo, katerim se je težko vdeležiti sv. maše, kakor so vslužbeni pri železnicah, delavci po raznih tovarnah. Niži stanovi se tolikokrat pritožujejo nad draginjo, da ne morejo dovelj zaslužiti! — Komur je res sila, naj dela v božjem imenu in naj zasluži kaj več — 7 dni ima sedaj na leto več, kakor prej!

Sicer so mnogi delali tudi dosedaj, a so imeli greh, sedaj o polajšanih praznikih ga ne bodo več imeli!

V nekaterih deželah so imeli že dosedaj menj zapovedanih praznikov, kakor pri nas. Pij VII je bil l. 1802 za Francosko število praznikov omejil in Leo XIII l. 1885 pa za Zedinjene države v Ameriki zarad tamošnjih razmer. Iste razmere se pa širijo vedno bolj po celnem svetu in lepo je gotovo, da je tudi v praznikih enakost po celem katoliškem svetu.

Koliko greha se je naredilo posebno, kjer sta bila po 2 praznika skupaj! Koliko mož niti domu ni šlo iz krčme! »Je praznik« so se izgovarjali — sedaj bo žena lahko rekla: »Pojdi delat, če ne maraš iti v cerkev!«

Pri onih, ki že dosedaj niso hodili radi v cerkev, recimo »pri hudobnih« bo sedaj toliko greha menj — a dobri in vestni kristjani nimajo nobene škode — ravno narobe!

Ako ti je kedo dolžan 100 K in ti jih dá, je to samo ob sebi umevno, nič se ne bodeš čudil, naredil je le, kar je moral. Ako ti pa kedo, ki ti ni nič dolžan, daruje 100 K, je to nekaj posebnega in bo tebi gotovo toliko bolj ugajalo. Enako je s prazniki. Kedor je šel dosihmal k sv. maši na sv. Štefan, ali na Svečnico, naredil je le, kar je bil dolžan, kedor pojde tudi za naprej, dal bo Bogu, kar ni pod grehom dolžan in bo imel večjo zaslug.

Sv. cerkev pa ljudi vabi, naj prihajajo prostovoljno in naj se prostovoljno vzdržujejo hlapčevskega dela — v cerkvi bo ostala služba božja tako, kakor dosedaj in ni torej nihče čisto nič na zgubi.

Odločba sv. Očeta torej prinaša dobrim več zaslug, a nemarnim menj greha!

Pri nas v Avstriji imamo še en praznik več, kakor drugod, to je praznik sv. Rešnjega telesa, ki je ostal vsled prošnje naših avstrijskih škofov, drugod je preložen na naslednjo nedeljo, da praznik ostane, a ljudje pridobijo še en delavnik.

Naš prevz, knezonadškof je prašal v Rim, ali bi ne kazalo ohraniti v naši škofiji tudi praznik sv. Jožefa, ki je deželni patron. Odgovor je bil: »Da, ako se ljudstvo zaveže, da ga bo prostovoljno držalo.« Na vprašanje po škofiji, ali bi ljudje držali ta praznik, je bil odgovor od velike večine: »Da, držali bomo!« Iz enega kraja pa, kjer je skoro 10.000 delavcev je prišel odgovor: »Delali bodemo, ali je praznik polajšan, ali ne!« Da torej ta praznik (19. marca) ni več zapovedan, prihrani samo v tem kraju okoli 10.000 smrtnih grehov.

Kristus je dal svoji cerkvi oblast zavezovati in razvezovati; kako bo sv. cerkev to oblast rabila, le bodimo brez skrbi, saj je On sam prevzel vso poročstvo: »Kedor vas posluša, mene posluša« in »Jaz sem z vami do konca sveta!«

H koncu še eno lepo. Bil je na Dunaji nek naš duhovnik. Slišal je, kako so neki uradniki zabavljali proti papeževemu odloku o polajšanju nekaj praznikov — menda so se bali, da jim bo treba kak dan več biti v uradu — Po-

sluša in jim reče nazadnje: »Slišite, gospoda, saj se temu prav lahko pomaga; kar prošnje napravite v Rim, da želite več praznikov in zavezujete se, da jih boste vestno držali, kakor je ukazano, pa vas zagotovim, da jih vam bo dal koj papež še kakih 10 po vrhu!« Hotel jih je »zafkniti«, da še teh, kar jih je, ne držijo, kar so tudi takoj razumeli in — obmolknil.

Poreški škof Ivan Krstnik Dr. Flapp.

V noči od 26. na 27. dec. m. l. je zadela poreškega škofa Ivana Krstnika dr. Flappa srčna kap. Ko ga je hotel njegov sluga dne 27. dec. zjutraj ob 6. uri zbuditi, našel ga je na postelji mrtvega. Zdravniki so konstatirali, da je pokojnika zadela srčna kap. Škof dr. Flapp je bil rojen v Krminu 18. aprila 1845, v mašnika posvečen je bil 19. febr. 1868, za poreškega škofa pa je bil posvečen 11. januarja 1885. Bil je tudi tajni svetnik Nj. Vel. cesarja in imetnik reda železne krone II. vrste. Svetila mu večna luč!

Fogreb bo jutri dne 3. januarja.

Iskre.

Kakor se kdo obrača,
tako se mu tudi plača.

Na druge se zanašati
pogostoma te vara,
saj drug večkrat pomagati
ne more, al' ne mara.

Solnčnico košato vihra zmane,
vijolica ponižna pa ostane.

Sovražnik ti tudi veselje napravlja,
če ne, ko prihaja, pa, ko se poslavlja.

Kedor zahteva: vse, ali nič!
ostane navadno »ubog hudič«;
modri pa hoče,
kar je mogoče.

Ne žanje pšenice iz njive,
ki vanjo sejal je koprive.

MISLI NA KONEC!

V Sirakuzi je bil sejem in prodajavci so imeli v svojih šotorih razpostavljene najrazličnejše stvari. Prišel si je ogledat sejem tudi kralj in zapazi v nekem šotoru resnega moža, ki ni imel ničesa razpostavljenega. »Kaj pa ti prodajaš?« ga praša. »Modrost« — odgovori prodajavec. »Koliko stane?« »Sto zlatov.« »Daj mi jo!« Prodajavec da kralju listek, na katerem so bile zapisane samo te besede: »Karkoli delaš, delaj previdno in misli na konec!« Kralj vzame listek, plača in odide — ali onih par besed se mu je vendar zdelo, da so predrage in je zato kralj one besede večkrat sam pri sebi mrmral.

Nezadovoljneži, katerih je na svetu vedno ne le dovelj, pač pa preveč — so podkupili kraljevega brivca, naj prereže kralju pri prvi priliki — vrat.

Ni bilo treba dolgo čakati, moške se morajo briti večkrat! Ko se brivec ravno pripravlja, mrmra kralj že zopet one besede: »Karkoli delaš, delaj previdno in misli na konec!« — Brivec je mislil, da ga je kedo izdal in, da veljajo te besede ravno njemu — ves v strahu kar poklekne pred kralja in prosi milosti in odpuščanja ter prisega zvestobo za prihodnost. Kralj je po par besedah koj razumel, koliko dobička da mu je oni rek prinesel in je videl, da ni onega listka predrago plačal.

Od naših bravcev ne zahtevamo 100 zlatov — za 3 krone bodo med celim letom še marsikako tako pametno zvedeli — za enkrat pa priporočamo, da res mislite pri svojem delu: kakšen bo pa konec?

Novi vek

Romantičen igrokaz v petih dejanjih.

Spisal * *

Geslo:

»Kar je slabo pred svetom,
je izvolil Bog, da bi osramotil,
kar je mogočnega.«

I. Kor. 1.27

(Prva štiri dejanja se vrše l. 1542, peto dejanje pa dne 12. okt. l. 1544).

Poslušajte povest iz davnih časov, ko s severja viharji so prihruli v očetov naših mirno domovino. — Živeli srečno prej so dedje naši po stari pravdi in po navkih svetlih, poznali niso razprtij nesrečnih.

Takrat so se razvnele strasti, ki danes še razburjajo deželo, ki so imele narod pogubiti, odtrgati od vere ga očetov, odujiti domačemu jeziku in tuju ga na milost izročiti.

Takrat Marija, naša ljuba mati, usmilila se je dežele naše, pomoč poslala še o pravem časi. — Na Skalnici je milost razodela, ko se prikazala je pastirci, ko nekdaž Mozesu Gospod v puščavi.

Rešili niso naše domovine mladeniči, izbrani iz naroda, da se vojskujejo za pravdo dedno, rešila jo je deklica slabotna, ki jo nebeška mati je izbrala, da je v pogube dnehi naš rod otela.

Tako Marija deklici je rekla: »Na Skalnici naj ljudstvo tempelj zida, naj milosti me prosi v hudih časih, da Bog odvrne od rojakov sibo, da se zatro nevernikov naklepi, in spet zavlada mir v deželi.«

V te davne čase se podajmo v duhu, ko so iz Nemcev prišli k nam preroki ki Lutrove oznanjali so nauke. — Ti v ljudstvu našem vneli so nevoljo, ki se do danes ni še v njem polegla, ki pa zmaga je milost jo Marije.

Posvečen bodi ta večer Mariji. Besede vse naj kličejo k molitvi, naj se glasijo kakor zvon z višave, ko bliža se nevihte huda ura in naj iz njih odmeva Njej se hvala, ki v burnih dneh nam je pomoč poslala.

PRVO DEJANJE.

Na Skalnici pred znamenjem, v katerem je podoba M. B. Na desni je mala greda s cveticami, za njo grmovje. Zadaj se vidi kamenje in opeka za zidanje cerkve.

Prvi prizor.

Uršula Ferligoj, pastirica iz Grgarja.

Uršula (kleče pred znamenjem): O ljuba mati! Ne zavrzy mojih prošenj v mojih potrebah, temveč reši me vselej vseh nevarnosti. Ti si mi naročila: »Reci ljudstvu, naj mi tukaj lišo zida in me milosti prosi.« Kar si mi ukazala, sem storila. Zakaj si izbrala mene (steguje roke proti znamenju), ki sem preslabotna? Saj si vedela, kaj bodo počenjali z menoj. (Joče.) Ponižaj prevzetneže, ki širijo krivo vero! O preblazena Devica! Ako vidiš, da ne bom mogla izpolniti Tvoje želje, prosim, izvoli koga drugega. Toda Tebe hočem ubogati, kaker sem Te do sedaj vedno ubogala, ker sem se Tebi posvetila. Zgodi se Tvoja volja, ki je za-me najboljša. (Kraj se zaveseti v prečudni svetlobi. Uršula vstane in stegne roki, sklenjeni k molitvi, proti znamenju) da, da, že vem, kaj je Tvoja volja! Ta luč je iz nebes poslano

znamenje, ki mi navdaja angeljski pogum. Nočem Ti biti nepokorna. Ti slabotne zbiraš, jih povišuješ ter jim daješ moč.

Drugi prizor.

Prejšnja in pastirice, njene tovarišice: Marica in Alojzija Krivičeva iz Solkana in Ivanka Zumčeva iz Grgarja.

Marica (za odrom): Glejte, prav resnično, Uršula je tu!

Alojzija (teče k Uršuli): Kaj te je prineslo sem, ljuba Urška? (Jo objame.) Kako smo jokale včera, ko smo slišale, da so te v Gorici že spet zaprli. Povej nam, kaj se je zgodilo in kedaj si prišla sem.

Uršula: Z Marijino pomočjo! Alojzija, hvalimo Marijo, ker nam hoče pomagati!

Alojzija: Gotovo si lačna. Tukaj imamo nekoliko kruha, ako hočeš jesti. (Jej ponudi kruha.)

Uršula: Hvala! Nisem prav nič lačna.

Lojzika: Pa povej vendar, kako si prišla sem?

Uršula: Kakor prvokrat in drugokrat! Ječa se mi je sama odprla ali pravzaprav odprla jo je milostna roka Marije, prečiste Device.

(Dalje prih.)

Stroški balkanske vojske. Angleški list »Economist« je izračunal dosedanje stroške balkanske vojske. Odbiti so stroški mobilizacije in sedaj za časa premirja, Bolgarija je postavila v boj 500.000 mož skozi 47 dni in je potrosila 7.050.000 funtov. (1 funt = 24 kron). Srbija je imela v boju 200.000 mož skozi 47 dni in je porabila 4.800.000 funtov. Grki so imeli 150.000 mož skozi 64 dni in os porabili 4.800.000 funtov. Črnogorci so postavili v boj 40.000 mož skozi 56 dni in so porabili 1.120.000 funtov. Vsega skupaj so porabile tedaj štiri balkanske države za 890.000 mož 17 milijonov 670.000 funtov. Turki so imeli 400.000 mož in so se bojevali skozi 64 dni. Porabili so za to 12.800.000 funtov. Skupna svota v nemških markah znaša 634.791.000 mark in če prištejemo še mobilizacijo, lahko računimo na 700 milijonov mark ali 840 milijonov naših kron. To je sicer ogromna denarna svota, a še neprimerno večje so žrtve prelite krvi, ki poji balkanska bojišča. Te žrtve se dajo le čutiti, zanje nimamo izraza v denarju.

Palice so vpeljali na Angleškem za trgovce z dekleti in nemoralneže. Sedaj se baje ta sodrga seli kar trumoma z Angleškega v druge države, posebno na Francosko. V Pariz jih je baje prišlo že čez 1000. Ko so kazni s palicami začeli po angleških ječah tudi izvajati, so nastale cele revolucije med hudodelci. Nekateri so napadli čuvaje in jih skušali pobiti, kar pa se jim ni posrečilo. Sicer je palica težka in precej nečloveška kazen, a če pomislimo grdobo trgovine s človeškim mesom, se nam vendar ne zdi prehuda.

Drag kožuh. Kožuh za nič manj nego 170.000 kron je naredil neki newjorški krznar znani ameriški milijonar. Izgotovljen je iz naboljše ruske sobolove kožuhovine. Za ves kožuh je bilo treba 100 sobolovih kožic, izbranih z veliko natančnostjo. Kožuh tehtal 3 in pol kilograma in se lahko reče, da je odsvagan z zlatom.

Veliko pomanjkanje nevest je bilo na Filipinskih otokih, kjer dandanes ni nobene neomožene ženske, a okoli 500 uradnikov s plačami okoli 8000 mar na leto. Kakor poročajo listi, so se mladi gospodje obrnili na ameriško vlado, naj bi ona kaj ukrenila v tem oziru, da bi se na Filipine naselilo več belih, izobraženih deklet. Za prihodnost je to kot nalašč, posebno za otroke, ki ne morejo priti v domovino po »havbo«. Tam se bodo prav lahko tudi dobro pomožile.

Širite „Primorski List“!

Drobfinice.

Restavracije za ženske. Mednarodno društvo za varstvo mladih deklet, ki potujejo same za delom in za služkom, je do meseca septembra letos samo v Parizu ustanovilo 21 restavracij, namenjenih izključno ženskim gostom. Cene so zelo zmerne, dobra večerja stane samo 1 frank. Slične ženske restavracije se snujejo tudi po ostalih velikih mestih Francije, n. pr. v Lionu, Marsilji i. dr.

40 stopinj pod ničlo mraza imajo v Sibiriji. Tračnice so na nekaterih krajih kar popokale od mraza. Vlaki imajo zamude po cele dneve, zato je prav dobro učno sredstvo za nje kinematograf.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst 70, 37, 48, 30, 40.

= Bog daj srečo v novem letu =
kliče vsem svojim cenj. odjemalcem

JOSIP TERPIN

nasl. A. Potatzky

trgovec z drobnino v Raštelju.

Srečno novo leto
novo leto 1913

vošči

ANTON LAŠIČ,

gostilničar pri »Zlatem Križu«

vsem svojim gostom in prijateljem!

Andrej Frandolič,

mesar Kapucinska ulica

vošči

vsem svojim cenjen. odjemalcem
v mestu in na deželi

veselo novo leto

Bogomila.

Za nemške učiteljice spisal Jakob Ecker. Za slovenske odgojiteljice priredila Emerika Holzinger pl. Weidich.

(Dalje.)

Bogomila, ljubi samoto!

Kako priljubljena si ti,
Prijazna tiha mi samota!
Iz hrupa glasnega ljudij
Bežim sem k tebi jaz, sirota.

Kaj meni svet se za gorjé,
Ki srce bratu napolnjuje?
Kaj njega brigajo solzé?
Hudobni svet jih zasmehuje. —

»O blažena samota, o edina blaženost!« — Veliki sv. Bernard, modri učitelj, ki je v preobilnem veselju radostno zkljknil čudovitne besede, svet te ne izume!

Samota! Strašna je že beseda za sakega posvetnjaka. Grozovito čara ta sedla njegovemu duhu strašno podobno pred oči: preplašeno srce išče rešitve v hitrem begu. Proč v drvenje sveč v dobrovoljno družbo, k veseli igri: išče duh zabave, ubogo srce zadovolje, ne da bi se nasitilo.

Samota! — »Otroci svetlobe« ranejo onega sv. cerkvenega učitelja. Ikega opata Klervoskega. Tudi nje

Dober začetek

NOVEGA LETA 1913

kliče

vsem svojim cenj. odjemalcem tvrdka

A. Zajec,

trgovina z železnino

= v Gorici v Gosposki ulici =

Pinter in Lenard

trgovca z železjem v Raštelju št. 7

voščita vsem svojim cenj. odjemalcem
srečen začetek novega
leta 1913.

Josip Marušič

trgovec z usnjem v Kapucinski ul. št. 2
vošči

vsem svojim cenj. odjemalcem srečno
in veselo

novo leto 1913

ter se priporoča v nadalj. naklonjenost.

Srečno in veselo

novo leto 1913

vsem svojim cenj. odjemalcem vošči
tvrdka

Ivančič & Kurinčič.

Preč. duhovščini in vsem drugim
odjemalcem in naročnikom

veselo novo leto!

vošči

JOS. LIPIZER,

srebrar v Stolni ulici.

prav močno vleče v samoto; to je edino
lepo najljubše mesto njihovega srca.
brez primere krasna zelenica v puščavi
te zemske doline.

»O samota«, tako pravi drug cerkveni učitelj, sv. Jeronim — »Kristusove cvetlice krasno razcvetajo v tebi! V tebi ležijo dragi kamni, iz katerih se zida mesto velikega kralja. O lepa samota, ki se smeš hvaliti zaupnega obhoda z ljubim Bogom!« — »O dušni raj!« je vzkliknil sv. Bazilij, jo zagledavši. Sv. Zlatoust je imenuje studenec, iz katerega izvira življenje in blagonosna voda, ki napaja in okrepuje vse cvetlice vrta.

Glasno oznanjajte pred vsem svetom, vi puščavniki, vi vsi sveti samotniki, ki ste si na samotnih gorah ali v temnih pečinah poiskali sladki dom v pregnanstvu tega zemskoga življenja, oznanjajte strmeči človeški družbi, kako nepričakovano blaženstvo ste našli v samoti! Oh, da neumni otroci tega sveta ne morejo razumeti nebes vaše zemeljske sreče!

Kaj more biti to, kar one pustinje svetim božjim služabnikom izpremenja v najlepši raj?

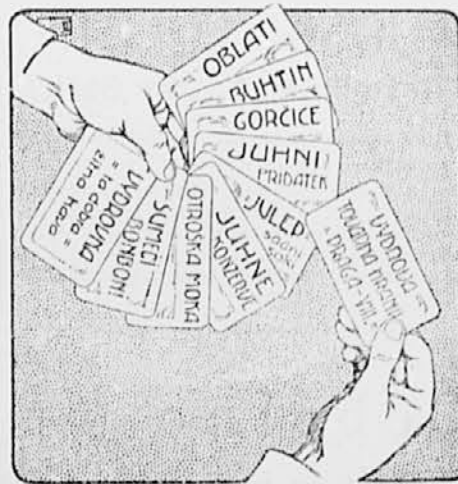
Reši to uganko, ti, Osea, od Boga razsvetljeni prerok starega zakona! Sliši njegovo besedo, neverni svet: »Hočem je peljati v puščavo in tam jim govoriti k sreči!« (Pride še.)

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, vla Formica

»Priporoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najboljšje. Priporočam se cenj. odjemalcem za obilne posete s spoštovanjem E. Jakin

Svoji k svojim! Svoji k svojim!
MIHAEL TURK

GORICA na Kornu št. 6. GORICA priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo. — Sprejema naročila za maskiranje po zmernih cenah.

Vila na prodaj.

Vila je na prodaj, obstoječa iz 4 sob, kuhinje, kopalne sobe, kleti itd. Z lepim vrtom, 10 let davka prosta. Poprašati je pri našem upravnistvu pod »Corso«.

Domača tvrdka

Ivančič & Kurinčič

GORICA

Gosposka ulica 11, (sedaj G. Carducci.) se priporoča pri nakupu jesenskega in zimskega blaga za ženske in moške obleke

Pozor!

Velika izbira vseh potrebščin za šolska in druga ročna dela, vezenje itd. Krasni okraski za damske obleke, kakor vse potrebščine za šivilje in krojače. — Dežniki v veliki izbi. —

Odlikovana pekarija

in sladlčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanos in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna

R. Stermecki v Celju št. 304

„Vzorci in cenik čez 1000 stvari — z slikami poštnine prosto.“

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštola št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nirnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadičice in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in črevljarje. — Svečnjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimске in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih na deželi. P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

Prva slovenska trgovina z jedilnimi blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica št. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Slovenska mesnica

ulica Treh Kraljev 16

(Via Tre Re št. 16) pri kavarni Dogana

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu svojo mesnico prve vrste. — Velika izbira jančjeta, telečjega in govejega mesa in svinjine in na izbero usakovrstne divjačine. Cene zmerne brez konkurence. Pričakujem obilnih odjemalcev. Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Se spoštovanjem

ANDREJ FRANDOLIČ,
mesar.

POZOR!

Kdor hoče imeti pristno naravno belo vino, teran, refošk itd., naj se blagovoli obrnili na: Anton Stibilj, Ustje št. 80 p. Ajdovščina. V kleti se nahaja garantirano pristno vino. Cena zmerna. Prodaja se od 56 litrov dalje. Posodo mora poslati ali pripeljati naročnik sam.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mi-zarsko in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

JOSIP CULOT

v Raštelju št. 2—25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač, okraskov za božično drevesce in punč za igrače. Razpela iz kovine in lesa, rožni venci, podobice, rokavice iz volne in sukna, moške in ženske nogavice, čevlje in kape za zimsko sezono; zaloga drobnarije za kramarje na drobno in debelo, kipi, in svetniki iz porcelana, kovčki, pipe, ustniki, cevi itd. itd. itd.

Trgovina z usnjem

Kapucinska ulica št. 2 „pri Lizi“.

Ker se za obutev mnogo denarja potroši, priporočam podpisani slavnemu občinstvu v mestu in na deželi nakupiti usnje, nadplate in podplate od najboljših strojarn, s katerimi jaz lahko po zmernih cenah postrežem z vsemi čevljarstvenimi potrebščinami. — V zalogi imam tudi za uprego živali, vajeti, jermene (čelvestre goži, uzde in strange.) — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen poset.

JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

Prave

Čebelno - voščene sveče

in sveče za pogrebe po nizki ceni in olje za večno luč.

MED za pitanje čebel in za zdravilo

priporočam udani

J. Kopač, svečar v Gorici.

Dr. Schmidt-ov balzam proti ozebkom.

Najboljše sredstvo proti ozebkom na rokah, na nogah, na ušesih ali na nosu. Če se je porabi ob prvem mrazu, pri prvih znakih, pri prvi oteklini ali pri prvem srbenju, ne izostane takojšen dober vpliv. Vporablja se tako, da se zvečer in zjutraj z njim drga ozebke, dokler ni balzam absorbiran.

Cena 60 vin. steklenica.

Dr. Schmidt-ovo mazilo proti odprtim ozebkom,

priporočeno od najuglednejših zdravniških oblastnij, je najboljši pripomoček za odpravo odprtih ozebkov v najkrajšem času.

Cena 80 vin. lončiču.

Izključna prodaja v lekarni

CRISTOFOLETTI, c. in kr. dvorni dobavitelj, Gorica.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 5%, daje članom posojila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadrugi urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporočam preč. duhovščini svoje delavnice cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Ferdinand Resen

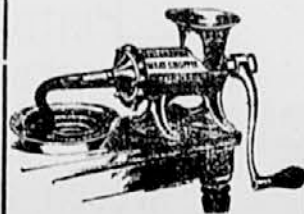
Gorica, Gosposka ulica 4

priporočam preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo

veliko zalogo perila in blaga za moške obleke.

Posebna izbira črnega sukna. Na zahtevo pošljem vzorce.

Najboljše stroje za rezanje mesa, izdelovanje klobas.

Peči, štedilnike, vlitne kotle in vse v železno stroko spadajoče predmete.

Le pri naši tvrdki

Pinter & Lenard

trgovina z železino
GORICA, Raštelj 7-9.

NAZNANILO.

Uljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzela v lastno režijo HOTEL in RESTAURACIJO pri

ZLATEM JELENU V GORICI!

Podjetje, katero otvorim 30. decembra t. l. to je v ponedeljek pred novim letom, bodem vodila sama. Skrbela bodem, da bodo cenj. gostom poleg Pilzenskega in Puntigamskega piva na razpolago vedno le pristna naravna vina in dobra kuhinja.

Nadejam se, pridoditi si s točno postrežbo, z zmernimi cenami in snažno oskrbo sob zaupanje od strani slavnega občinstva.

Za obilen obisk se priporočam

Paula Koren.

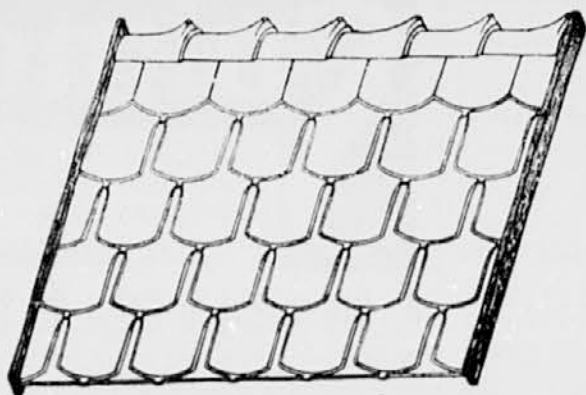
V mesecu decembru 1912.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporočam bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarsko, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčne. Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Patentirani strešniki „Ancora“.

Kolumbovo jajce za pokrivanje streh!

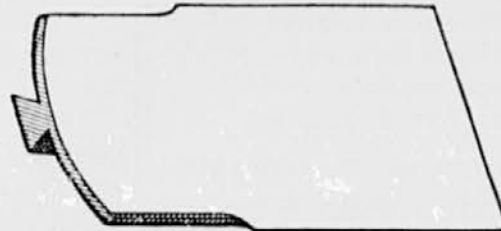
Potom ženjalne iznajdbe, ki se jo

napravi na navednih gladkih strešnikih (Flachziegel) se sodeže perfektno zvezo cele strehe. S patentiranimi „Ancora“, strešniki pokrite strehe nudijo večjo varnost in trdnost kot vsaka druga vrsta strešnikov. Estetičen utis! Cene jako primerne! Priporočljivo za nove strehe ali pa za zamenjavo starih streh tudi za bolj lahko strešino! M M

Najboljša priporočila!

Izključno zastopstvo za goriški, tolimski in vipavski okraj ter za Kras:

O. Zajec Gorica, Gosposka ul. 7. TELEFON 107.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

Delniška glavica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.